

22.02.2019

Statsbudsjettet 2020

NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 88 000 medlemmer. Våre medlemmer arbeider i alle sektorer. De siste fire årene har mange medlemmer vært arbeidsledige i kortere eller lengre perioder.

Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten er på vei ned både i befolkningen generelt og blant ingeniører. Det er en positiv utvikling. NITO har likevel en klart høyere andel ledige i dag enn vi har hatt historisk, så selv om ledigheten har gått ned er vi ikke tilbake til den situasjonen vi hadde før 2015.

Om lag halvparten av våre medlemmer som er ledige har vært arbeidssøkere i mer enn 12 måneder. Flere har av disse har vært ledige i over 104 uker og har således mistet retten til dagpenger. NITO frykter at mange av disse står i fare for å varig falle utenfor arbeidsmarkedet. Disse må få utviklet sin kompetanse til de kravene arbeidsgivere etterspør. Kompetanse er ferskvare, det blir derfor vanskelig for disse å komme inn igjen på arbeidsmarkedet etter en lengre periode på dagpenger.

Til tross for økende langtidsledighet svarer 44 prosent av arbeidsgivere, NITO har spurt i sin Behovsundersøkelse for 2019, at de opplever at det er vanskelig eller meget vanskelig å rekruttere den ingeniørkompetansen de har behov for. Tre år fram i tid antar over halvparten av de spurte at det vil være vanskelig å rekruttere den ingeniørkompetansen de trenger.

Omstilling og sysselsetting

For å få fart på omstillingen i næringslivet og redusere ledigheten bør regjeringen åpne for en prøveordning hvor arbeidsledige som har mottatt dagpenger i mer enn seks måneder får muligheten til å ta fag på universiteter og høgskoler. Dette må være utdanninger som NAV mener kvalifiserer til arbeid. Utdanning skal ikke være til hinder for søken etter arbeid i studietiden. På denne måten kan arbeidssøkere få en reell mulighet til å tilpasse sin kompetanse til arbeidsmarkedets behov. Stortinget ba i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2018 regjeringen om å utrede muligheten for dette. Regjeringen har foreløpig ikke konkludert. NITO ber om at Stortinget og de arbeidsledige snarest får svar.

Det er viktig å rette tiltak spesielt mot langtidsledige. De siste årene har flere fått muligheten til å komme inn i arbeid igjen ved hjelp av lønnstilskudd. Også framover må lønnstilskudd brukes aktivt for å få langtidsledige med høy kompetanse tilbake i arbeid.

Økt bruk av NAVs mentorordning i kombinasjon med lønnstilskudd kan være et viktig virkemiddel for virksomheter som ønsker å ta inn personer med potensiale til å fylle en stilling, men som trenger

veiledning for å kunne utføre arbeidsoppgavene fullt ut fra dag en. Vårt inntrykk er at denne muligheten i mange tilfeller ikke godt nok kommunisert til potensielle arbeidsgivere.

NITO har i samarbeid med Sunnaas Sykehus, Intervensjonssenteret ved Oslo universitetssykehus og Norway Health Tech henvendt oss til HOD, OED, ASD og Forskningsrådet for å etablere et pilotprosjekt for å bidra til å redusere ledigheten blant ingeniører med bakgrunn fra petroleumsnæringen, å styrke teknologimiljøene og øke innovasjonstakten i sykehusene. Vi ber om 3,2 millioner for å drifte prosjektet ett år. (se eget vedlegg)

Skatt på diett

Svært mange av NITOs medlemmer reiser på vegne av sin arbeidsgiver. De aller fleste av arbeidsgivere benytter seg av Statens reiseregulativ. Det har vakt sterke reaksjoner blant brede medlemsgrupper at deler av diettpengene som er ment å dekke de faktiske merutgiftene ved å reise i arbeidsgivers tjeneste nå beskattes som inntekt. Det oppfattes som svært negativt at regelverket som først ble endret for tjenestereiser med overnatting, i 2019 også ble endret til å omfatte tjenestereiser uten overnatting. NITO frykter at innstramningene i regelverket vil gjøre det vanskeligere for arbeidsgivere å få ansatte til å påta seg tjenesteoppdrag som medfører reisevirksomhet. Over tid kan dette regelverket bidra til å svekke mange virksomheters konkurranseevne.

Fagforeningsfradrag

Den norske modellen med trepartssamarbeid mellom arbeidslivets parter og staten har vært en bærebjelke for den økonomiske suksessen i Norge. For at modellen skal ha legitimitet er det viktig at oppslutningen både på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden er høy. I de siste årene har vi sett at oppslutningen på arbeidstakersiden har kommet under 50 prosent. Det gir grunn til bekymring. Staten har en klar interesse av et velfungerende arbeidsliv hvor trepartssamarbeidet har stor legitimitet. Regjeringen løfter i Granavoldplattformen fram den norske modellen for samarbeid i arbeidslivet som en viktig del av den norske suksessformelen. Vi ber derfor om at regjeringen styrker fagforeningsfradraget slik at det er på kjøpekraftsnivå for 2013, og videre økes i takt med reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden framover.

Styrking av Arbeidstilsynet

Det er viktig med godt fungerende tilsynsorganer på arbeidslivsområdet. Arbeidstilsynet skal rette sin hovedinnsats mot de virksomheter som har største utfordringer med å opprettholde et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. NITO stiller seg bak regjeringens nylige framlagte strategi for bekjempelse av arbeidslivskriminalitet. Innsatsen mot sosial dumping og det useriøse arbeidslivet må økes ytterligere i 2020. Det er viktig at denne oppgaven styrkes når vi ser en økning av bruken av løsere tilknytningsformer og mer midlertidighet i arbeidslivet. Også det mer seriøse arbeidslivet har behov for tilsyn, kontroll, samt veiledning og et synlig Arbeidstilsyn. Det er derfor viktig med en økning av bevilgningene til Arbeidstilsynet utover antatt lønns- og prisvekst i statsbudsjettet for 2020.

Vennlig hilsen

Trond Markussen

Steinar Sørli

President

Generalsekretæren